කාබනික පොහොර යොදා පස සරු කර ගනිමු

"සරු පසෙන් සරු අස්වැන්නක් " යන කියමනෙන් හැඟවෙන්නේ භෝගයක් වගා කර ඉහළ අස්වැන්නක් බලාපොරොත්තු වනවිට පසේ සරු බව ගැන සැලකිලිමත්වීම ඉතාමත් වැදගත් බවයි. සරු පසක ශාක වලට අවශ්‍ය පෝෂක ශාක වලට ලබා ගත හැකි ආකාර වලින් හා ප්‍රශස්ථ ප්‍රමාණ වලින් අඩංගු වී තිබේ. සාරවත් පසක භෞතික, ජෛව හා රසායනික ගුණාංග භෝග වලට හිතකර මට්ටමක පවතී. මෙම ගුණාංග වලින් හැඟෙන්නේ කුමක්ද? භෞතික ගුණාංග යනු පසේ ඇති සවිවර බව, ජලය රඳා ගැනීමේ හැකියාව, පාංශු කැටිති ස්වභාවය, ජලය බැසයාමේ හැකියාව වැනි ගුණාංගය, ජෛව ගුණාංග වන්නේ පසේ සිටින ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් හා ගැඩවිල් පණුවන් වැනි සතුන්ගේ ගණන පිළිබඳවය. රසායනික ගුණාංග වන්නේ පසේ pH අගය. සන්නායකතාව, කැටායන හුවමාරු ධාරිතාව, භෂ්ම සංතෘප්තතාව වැනි අංගයන්ය. පසට කාබනික පොහොර යෙදීම මගින් මෙම භෞතික, ජෛව හා රසායනික ගුණාංග ශාක වලට හිතකර ආකාරයට පත්කර ගැනීමට හැකියාව ලැබෙයි. එනම් පස සාරවත්වීම සිදුවේ.

එය සිදුවන්නේ කෙසේදැයි සැළකුවහොත් කාබනික පොහොර පසට එකතු කිරීමෙන් පසේ සවිවර බව වැඩිවේ. ජලය හා වාතය රඳා ගැනීමේ හැකියාව වැඩිවේ. එමෙන්ම පාංශු කැටිති ස්වභාවය දියුණු වේ. මෙය මූල වර්ධනයට හිතකර තත්ත්වයකි. එමෙන්ම පසට කාබනික පොහොර එකතු කිරීමෙන් පාංශු පරිසරයේ ඇති ක්ෂුද්‍රජීවීන්ට හා ගැඩවිල් පණුවන්ට අවශ්‍ය ආහාර ලැබීම නිසා එම ජීවී ගහනය වැඩිවී පාංශු පරිසරය දියුණු වේ. පසේ සිටින ක්ෂුද්‍රජීවීන් මගින් ශාක වලට හිතකර පරිසර තත්ත්වයක් ගොඩනගන අතර, සමහර ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් පසේ අඩංගු ශාක වලට ලබාගත නොහැකි තත්ත්වයේ ඇති ශාක පෝෂක ශාක වලට ලබාගත හැකි තත්ත්වයට පත් කිරීමද සිදුවේ. එමෙන්ම තවත් සමහර ක්ෂුද්‍ර ජීවී කාණ්ඩ ශාක මූල් සමඟ සහජීවී සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීමේ හැකියාව ඇති බැවින් එය ශාක වලට වාසිදායක වේ. තවද, පසේ සිටින සමහර ජීවීන් පිටකරනු ලබන ද්‍රව්‍ය නිසා ශාක වර්ධනය උත්තේජනය කිරීමත් ලෙඩ රෝග වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවත් ඇතිවේ.

කාබනික පොහොර මගින් ශාක වලට අවශ්‍ය පෝෂක ලබාදීම සිදුවන අතර, ප්‍රාථමික පෝෂක වර්ග පසට එකතු වීමට වඩා ක්ෂුද්‍ර පෝෂක වර්ග පසට එකතුවීම වැදගත් වේ. රසායනික පොහොර යෙදීමේදී ප්‍රධාන පෝෂක වර්ග වන නයිට්‍රජන්, පොස්පරස්, පොටෑසියම් පමණක් පසට එකතු කරන බැවින් ශාකයට අවශ්‍ය ක්ෂුද්‍ර පෝෂක සියල්ලම පසෙන් ලබා ගැනීමට සිදුවේ. නමුත් අඛණ්ඩව රසායනික පෙහොර පමණක් භාවිතා කර භෝග වගා කරන ක්ෂේත්‍රයක පසේ ඇති ක්ෂුද්‍ර පෝෂක ශාක මගින් ලබා ගන්නා අතර, එම පෝෂක නැවත පසට එකතුවීමට ක්‍රමයක් නොමැත. එබැවින් එවැනි පසක ක්ෂුද්‍ර පෝෂක ඌණතාවයන් ඇතිවේ. නමුත් කාබනික පොහොර පසට එකතු කිරීම මගින් එම හිඟවී යන ක්ෂුද්‍ර පෝෂක නැවත පසට ලබාදීම සිදුවේ. මෙය පසේ ගුණාත්මය දියුණුවීමකි.

එමෙන්ම පසට කාබනික ද්‍රව්‍ය එකතු කිරීමෙන් පසේ ඇති ශාක පෝෂක වර්ග රඳවා තබා ගැනීමේ හැකියාව වැඩිවේ. එබැවින් පසෙහි ඇති ශාක පෝෂක පසෙන් ඉවත්වී යාම වළක්වා ශාක වලට අවශ්‍ය අවස්ථා වලදී මූල මණ්ඩලය මගින් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. මේ හේතුව නිසා කාබනික පොහොර පසට යොදා ඇති අවස්ථාවක රසායනික පොහොර පසට යෙදුවහොත් එම යොදන පොහොර කාබනික ද්‍රව්‍ය මගින් රඳවා තබා ගැනීමෙන් ශාක වලට උරාගත හැකි පෝෂක ප්‍රමාණය වැඩි කරයි. එනම් ක්ෂිරණය, වාෂ්පවීම වැනි ක්‍රම මගින් පසෙන් හානිවී යන රසායනික පොහොර

කේ.ඒ. රේණුකා
පර්යේෂණ නිලධාරී
ක්ෂේත්‍ර භෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනය
මහඉලුප්පල්ලම

ප්‍රමාණය අඩුවන බැවින් යොදන රසායනික පොහොර වල කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කරයි.

එමෙන්ම කාබනික ද්‍රව්‍ය වලට ස්වාරක්ෂක පද්ධතීන් ලෙස ක්‍රියා කිරීමට හැකියාවක් ඇති බැවින් පසේ සිදුවන ආම්ලික හෝ භාෂ්මිකතාවයේ වෙනස්වීමක් ශාක වලට අහිතකර අන්දමට බල නොපාන ආකාරයට පාලනය කර ගැනීමට කාබනික පොහොර පසට එකතු කර ගැනීමෙන් හැකි වෙයි.

මේ අනුව බලන කළ පසට කාබනික පොහොර යෙදීමෙන් පසේ ඇති භෞතික රසායනික හා ජෛව ගුණාංග ශාක වර්ධනයට හිතකර වන ආකාරයට වැඩි දියුණු වන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස භෝග වලින් ඉහළ අස්වැන්නක් ලබා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

මෙසේ ඉහළ අස්වැන්නක් ලබාගත හැකි වනසේ පසට යෙදිය හැකි කාබනික පොහොර වර්ග ප්‍රධාන කාණ්ඩ කිපයකට වෙන්කර ඇත. මේවායින් සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය, ශාක අවශේෂ, කොළ පොහොර, කොම්පෝස්ට් යන කාණ්ඩ ප්‍රධාන ලෙස සැලකිය හැකිය. සත්ත්ව අපද්‍රව්‍ය ගණයට ගොම පොහොර, කුකුල් පොහොර, එළු පෙහොර වැනි වර්ග අයත් වේ.

ශාක අවශේෂ ලෙස අප වගාකර ඉවත් කරනු ලබන භෝගවල බොහෝ කොටස් භාවිතා කළ හැක. උදාහරණ ලෙස වී වගාවේදී අස්වනු නෙලූ පසු ඉතිරිවන පිදුරු, මාෂ භෝගවල අස්වනු නෙලාගත් පසු ඉතිරි ශාක කොටස්, බඩඉරිඟු ශාක වල කරල් කඩාගත් පසු ඉතිරිවන ශාක කොටස් ගත හැක.

කොළ පොහොර ප්‍රධාන කාණ්ඩ දෙකකට වෙන්කළ හැකිය. එනම් භෝග වගා ක්ෂේත්‍රයේම වගා කරන කොළ පොහොර හා වගා ක්ෂේත්‍රයෙන් ඉවත ස්ථානයක වගා කර වගා ක්ෂේත්‍රයට ගෙනැවිත් දමන කොළ පොහොර ලෙසය. මින් මුලින් කී ආකාරයට උදාහරණ ලෙස සන්හෙම්, එළවළු, කව්පි, වැනි ශාක වර්ග අයත් වන අතර, පසුව සඳහන් කළ කොළ පොහොර වලට ග්ලිරිසිඩියා, ඉපිල් ඉපිල් පාවට්ටා වැනි වර්ග භාවිතා කළ හැකිය.

කොම්පෝස්ට් ලෙස හැඳින්වෙන්නේ සංකීර්ණ කාබනික ද්‍රව්‍ය ක්ෂුද්‍රජීවී ක්‍රියාකාරිත්වයෙන් දිරායාමට සලස්වා සරල කාබනික ද්‍රව්‍ය බවට පත්වූ පසුය. කොම්පෝස්ට් කාබනික පොහොර ලෙස පසට එක්කර ගත හැකිය.

මේ ආකාරයට කාබනික පෙහොර පසට එකතු කර ගැනීමෙන් පස සරු වන අතර, එමඟින් ඉහළ භෝග අස්වැන්නක් ලබාගැනීමට හැකිවේ.

තණ්ඩලේ යනු කුමක්ද?

දුම්රිය සේවය ඇති වනතුරු ලංකාවේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන මාධ්‍යය වූයේ කරත්තයයි. අනුරාධපුර [illegible] ගැල් භාවිතා විය. ගැල් යාම අසීරු ඉතා පටු දුෂ්කර මාර්ගවල භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කළේ තවලම් මගින් [illegible] දුෂ්කර ගම්මානවල තවම මේ තවලම් දැකිය හැක. තවලම් නිසා ඇති වූ ස්ථාන නාමද, ග්‍රාම නාමද [illegible]. තනි ගොනා බැඳි කරත්තය, " බර බාගේ " නම් විය. ගොන් දෙන්නා බැඳි කරත්තය " බර කරත්තය " නම් විය. සමහර විට ගවයන් වෙහෙසට පත්වන විට මාරු කිරීම සඳහා අතිරේක ගවයකු ගැල පිටුපස බැඳගෙන යාම අද ද සිදුවෙයි.

ඉංග්‍රීසි යුගයේ කෝපි වගාව සමඟ උඩරට සිට කොළඹට කෝපි ප්‍රවාහනය කළේ ගැල් මගිනි. අද ලොරි රථ හිමියකුට ඇති කීර්තිය එද ගැල් සමූහයක හිමිකරුට විය. ගැල් සමූහයක් රාත්‍රී නවාතැන් ගත්තේ " ගාල් " වලය. ඒ සඳහා සුළු මුදලක් ගෙවිය යුතුවිය. ගාලට භාරකරුවකු විය.

ගැල් ප්‍රවාහනයේදී " තණ්ඩලේ " එහිදී යෙදෙන එක් වදනකි. ගැල් කවි වලද "තණ්ඩලේ දෙන්නා දෙපොලේ දක්කනවා " යනුවෙන් එයි. මෙහි අර්ථය කුමක්ද? බර කරත්තයේ බර අධික විට කඳුකර පාරවල ගවයන් දෙදෙනාට ගැල ඇදීම අසීරු වෙයි. එවිට ගැලට ඉදිරියෙන් තවත් ලියක් බැඳ අතිරේක ගවයන් දෙදෙනෙකු යෙදීම සිදුවිය. එවිට දෙදෙනා බැගින් ගවයන් හතර දෙනෙක් ගැල ඇදීම කළ අතර, ගැල ඉදිරියේ ගැල්කරුවන් දෙදෙනෙකු ඉඳගෙන හරකුන් දැක්කීම සිදුවිය. තණ්ඩලේ යනු එයයි. බදුල්ල මහියංගන පාරේ යන දර කරත්තවල අදත් ගවයන් දෙදෙනාට අමතරව තවත් එක් ගවයකු ඉදිරියෙන් බැඳ දැක්කීම තාම සිදුවෙයි. මේ අනුව ගවයන් තිදෙනෙකු බැඳ අදත් භාවිතා වන දර කරත්ත තණ්ඩලේ ලෙස සැළකිය හැක. මෙයට අමතරව එකවර එකළඟ ගමන් කරන ගැල් සමූහයක ඉදිරියෙන්ම යමින් ගැල් මෙහෙයවන පළපුරුදු නායකයා ද තණ්ඩලේ යන නමින් හැඳින්වෙයි.

එස් කේ.ජයවර්ධන

වත්තේගම හිටපු කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ
සොම්කැලුම්, නාපාන - ගුන්නැපාන